

การสัมมนาวิชาการประจำปี 2543 เรื่อง

สังคมโปร่งใสไร้ทุจริต

กลุ่มที่ 2

ความโปร่งใสและการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน
ในภาคราชการ

(เอกสารเรื่องที่ 7)

การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในวงการค้าก่อสร้างไทย*

โดย

ต่อตระกูล ยมนาค

วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ร่วมจัดโดย

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

และ

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

วันที่ 18-19 พฤศจิกายน 2543 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน ชลบุรี

* ความเห็นในบทความนี้เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน และไม่จำเป็นต้องสะท้อนจุดยืนของสถาบันที่ร่วมกันจัดการสัมมนาในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
สรุปผล	2
ข้อเสนอ.....	2
องค์ประกอบของการคอร์รัปชัน	3
ขบวนการและรูปแบบคอร์รัปชันที่กระทำโดยวิศวกรผู้ออกแบบและผู้ควบคุมงาน	4
การเผยแพร่ สร้างค่านิยม	7
ขบวนการและรูปแบบคอร์รัปชัน.....	8
การปรับปรุงระเบียบขั้นตอนของรัฐให้เป็นมาตรฐานสากล ขบวนการและรูปแบบคอร์รัปชัน ที่กระทำโดยเจ้าของงานและที่ปรึกษา	9

การแก้ไขปัญหาคอรัปชันในวงการก่อสร้างไทย

ต่อตระกูล ยมนา

วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

1. การสัมมนาในครั้งนี้ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน หน่วยงานราชการ ข้าราชการ ผู้รับเหมา ก่อสร้าง และประชาชนทั่วไปเป็นอย่างยิ่งโดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้ประมาณ 300 ท่าน
2. ผู้เข้าร่วมสัมมนาและสมาคมทั้ง 4 ได้รับคำแนะนำอันมีคุณค่าและประโยชน์อย่างยิ่ง จากการบรรยายของท่านมีชัย ฤชุพันธ์ อดีตประธานวุฒิสภาและวุฒิสมาชิก แก้วสรร อติโพธิ รวมทั้งข้อมูล และรายงาน TDR1 จาก รศ.ดร. นิพนธ์ พัวพงศกร
3. ผู้ที่เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อแนวทางแก้ไขปัญห โดย เฉพาะอย่างยิ่งผลที่ได้จากการประชุมย่อยของกลุ่มต่างๆ 8 กลุ่ม อันประกอบด้วยกลุ่มต่างๆ สมาคมทั้ง 4 จะนำไปศึกษาวิจัยและขยายผลแจกจ่ายให้กับผู้เข้าร่วมสัมมนาต่อไป
4. ผลที่ได้จากการสัมมนาในเบื้องต้นนั้น นอกจากผลสรุปดังกล่าวแล้ว ยังปรากฏว่าหน่วยงานสำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยท่านปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มาเข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้ด้วยตัวท่านเอง และผู้บริหารสูงสุดของกรุงเทพมหานครว่าที่ปลัด รตต. เกียรติศักดิ์ โฉมชวลี ให้ความสนใจเป็นพิเศษและพร้อมที่จะร่วมมือกับ 4 สมาคมในการแก้ไข ปัญหาคอรัปชันในวงการก่อสร้าง
5. สมาคมทั้ง 4 ขอยืนยันว่าเป้าหมายของการสัมมนาในครั้งนี้เพื่อช่วยกันหาทางยุติปัญหาคอรัปชัน ในวงการก่อสร้าง โดยมีได้มีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นการขุดคุ้ยหรือประณามการดำเนินการของบุคคล ใดโดยเฉพาะ แต่เป็นคนพยายามที่จะนำเสนอต่อรัฐบาล ผู้บริหารระดับสูง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ ประชาชนให้ได้รับรู้ถึงขบวนการ วิธีการและกวดขันในการคอรัปชัน เพื่อจะได้ช่วยกันหาแนวทาง ป้องกันและแก้ไข เพื่อให้ประเทศไทยสามารถที่จะฟื้นฟูกลับสู่สภาวะปกติ
6. สมาคมทั้ง 4 ในฐานะของวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอยู่ในอุตสาหกรรมก่อสร้างจะยังคงยึดมั่นในปณิธานที่ จะทำหน้าที่รับใช้สังคมและประเทศไทย จะเป็นแกนนำในการติดตามแก้ไขปัญหาคอรัปชันใน วงการก่อสร้างไทย จะตั้งศูนย์งานข้อมูลข่าวสารจากวงการก่อสร้างและจากประชาชนทั่วไปที่ สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สื่อมวลชน
7. ประชาชน และสมาชิกสามารถติดต่อได้โดยโทรศัพท์ 319-2410-3, 319-2708-11 โทรสาร ต่อ 339 E-mail: eit@eit.or.th และ www.eit.or.th และจะหาทางดำเนินการจัดตั้งแนวร่วมในลักษณะของ NGO ต่อไป
8. สมาคมทั้ง 4 ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ให้กำลังใจและมีส่วนทำให้การ สัมมนาในครั้งนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สรุปผล

1. ข้อมูลและรายงานที่ได้รับจากการสัมมนาได้ยืนยันว่าปัญหาการคอร์รัปชันในวงการค้าสร้างไทยกว่าร้อยละ 20 ของมูลค่าก่อสร้างหรือปีละประมาณ 40,000 ล้านบาท เป็นปัญหาที่ร้ายแรง ทำความเสียหายและบ่อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศ และจะเป็นตัวถ่วงการฟื้นฟูและกอบกู้เศรษฐกิจของประเทศ
2. การคอร์รัปชันได้ขยายผลรุนแรงถึงขั้นมีการเรียกร้องผลประโยชน์มากขึ้นทุกชั้นตอน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันนั้นมีทั้งนักการเมือง ข้าราชการประจำทั้งระดับสูงและระดับล่าง วิชาชีพ สถาปนิก วิศวกร และผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยมีกฎระเบียบข้อบังคับที่ไม่ชัดเจนเป็นช่องทางให้เกิดปัญหา
3. การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันจึงต้องทำการแก้ไขอย่างจริงจังและด้วยมาตรการต่างๆ ทั้งทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และทางสังคม โดยต้องมีการปรับระบบการบริหารควบคุมดูแลและกฎหมายระเบียบและข้อบังคับ
4. รัฐบาลต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันในวงการค้าสร้างไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจรัฐ เช่น การปรับปรุงกฎหมายระเบียบและข้อบังคับ การกวดขันข้าราชการการเมือง และข้าราชการประจำที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับวงการค้าสร้างให้บริหารโครงการอย่างมีความโปร่งใสและเป็นธรรม โดยเร่งด่วน เพื่อมิให้ปัญหาดังกล่าวทำร้ายเศรษฐกิจของประเทศชาติไปมากกว่านี้
5. ผู้ประกอบวิชาชีพ วิศวกร สถาปนิก และผู้รับเหมาก่อสร้างจะต้องมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันอย่างจริงจังด้วยการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติวิชาชีพของตนให้ถูกต้องตามกฎหมายและจรรยาบรรณ ในส่วนของสมาคมทั้ง 4 สมาคมนั้นจะต้องร่วมมือแก้ไขเท่าที่อำนาจและหน้าที่จะกระทำได้เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันในวงการค้าสร้างไทย และปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนต่อไปและจะร่วมมือกับองค์กรและองค์กรเอกชนตลอดจนสื่อมวลชนในการติดตามผลและรายงานปัญหาการคอร์รัปชันต่อสังคมและประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอ

1. ควรแบ่งปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา Corruption ตามระดับมูลค่าโครงการแยกปัญหา Mage Project ออกจากโครงการก่อสร้างปกติ
2. ควรจัดให้มีการใช้สัญญาก่อสร้าง ที่เป็นมาตรฐานสากล เช่น Fidic
3. ควรให้มี Action Plan ดำเนินการต่อเนื่องทันทีหลังจากการสัมมนาครั้งนี้
4. เสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรอิสระถาวร เพื่อทำหน้าที่ต่อต้าน Corruption
5. เสนอให้สถาปนิก วิศวกร ไม่รวมมือกับผู้ที่มีอำนาจ นักการเมืองที่แสวงหาประโยชน์จากงบประมาณก่อสร้างของรัฐ

6. เสนอให้รัฐบาล มีมาตรการเปิดเผยข้อมูล ผลของการพิจารณาตัดสินการประมูลทุกครั้ง เปิดให้มีคนกลาง หรือ NGO หรือผู้แทนจากสมาคมวิชาชีพ เข้ารับรู้เห็นด้วย
7. ให้มีระบบการ Set ราคากลาง ที่เป็นมาตรฐานแม่นยำ เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากบางส่วนเกิน
8. ให้ประกาศให้นักการเมืองหยุดการใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์จากโครงการก่อสร้างของรัฐ และให้ทุกพรรคประกาศนโยบายวิธีการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน เสนอต่อประชาชนทราบ เป็นนโยบายส่วนหนึ่งของทุกพรรคในการหาเสียง

องค์ประกอบของการคอร์รัปชันแยกเป็น 3 ส่วน

- ปัญหาเรื่ององค์กร
- ปัญหาเรื่องกระบวนการ ได้แก่ ระเบียบฯ และข้อกฎหมาย
- ปัญหาเรื่องคน

แม้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะเปิดโอกาสให้มีการจัดตั้งองค์กรต่างๆ เช่น ศาลปกครอง ฯลฯ ก็เป็นเพียงแค่ออยู่ในระยะเริ่มต้น ดังนั้นควรจะมีองค์กรที่รองรับการขยายบทบาทของเอกชนโดยมีกฎหมายรองรับทั้งนี้เพื่อคานอำนาจรัฐ โดยรูปแบบขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นอาจจะยังไม่ถึงขั้นกระทรวง แต่ควรเป็นองค์กรที่เป็นรวยยอดของขั้นตอนการปฏิบัติทุกขั้นตอนและการปฏิบัติตามเป็นเรื่องของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งหากมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นองค์กรดังกล่าวจะต้องมีหน้าที่วินิจฉัย

ในเรื่องของปัญหาด้านคนจะมีปัญหาเรื่องความเข้าใจในด้านการแยกแยะเรื่องสาเหตุและปลายเหตุซึ่งยังคงเป็นเรื่องที่แยกแยะลำบาก

การสัมมนาครั้งนี้เป็นเพียงการเริ่มต้น และควรที่จะรีบผลักดันให้มีองค์กรดังกล่าวเกิดขึ้นโดยอาศัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งจากทางภาครัฐและภาคเอกชน และควรขยายเครือข่ายให้สื่อมวลชน องค์กร NGO และประชาชนเข้ามารับรู้ปัญหาและผลักดันให้เกิดการแก้ปัญหาให้ลุกล่วง และหากทำงานกันอย่างจริงจังก็น่าจะสร้างมาตรฐานของความมีจริยธรรมและคุณธรรมให้เกิดขึ้นมาได้ซึ่งผลประโยชน์ก็จะตกอยู่ที่คนรุ่นต่อไปในอนาคต

การแก้ไขปัญหา

1. ไตรภาคี

โดยการประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันการศึกษา สมาคมวิชาชีพ และสภาฯ

2. สภาและวสทจะต้องเข้มแข็ง

โดยจะต้องมีบทบาทที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในเรื่องต่อไปนี้

- จรรยาบรรณ เมื่อกระทำผิดให้ถอนใบอนุญาต ให้Blacklistผู้ประกอบการที่ปฏิบัติไม่เหมาะสม และให้มีการประกาศให้ทราบทั่วไป ให้มีการอบรมทางด้านจรรยาบรรณ
 - สภาจะต้องควบคุมและลงโทษวิศวกรที่ผิดจรรยาบรรณ
 - ประสานความร่วมมือกันกับสมาคมวิชาชีพต่างๆ เป็นเครือข่าย
 - จัดตั้งองค์กรกลาง เพื่อสอดส่องและลงโทษวิศวกรที่กระทำผิดเพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างต่อไป
 - จัดทำมาตรฐาน เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน เช่น
 1. มาตรฐานสเปค (FIDIC)
 2. Code of Conduct and Code of Practice
 3. Procurement Guideline
 4. Bench mark เช่น ราคา
 - ทำหน้าที่วินิจฉัย เพื่อตัดสิน หรือหาข้อยุติในกรณีที่มีข้อสงสัยที่เกิดจากงานออกแบบทางวิศวกรรม
 - จัดให้มีการฝึกอบรม
3. แยกบทบาทระหว่างหน่วยงานราชการ กับเอกชนให้ชัดเจน
- วิศวกร/สถาปนิกในหน่วยงานราชการควรทำงานทางด้านกำกับดูแล ส่วนงานออกแบบ ปรึกษา ควรให้ภาคเอกชนดำเนินการ
4. สร้างกระแสสังคม เพื่อสนับสนุนคนดีและกันคนชั่ว สร้างทัศนคติใหม่ ไม่เห็นว่าเฉพาะคนรวยคือคนที่น่ายกย่อง
5. ยกย่องคนดี โดยการประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ให้มีการประกาศชื่อวิศวกรตัวอย่าง
6. ร่วมมือกับสื่อมวลชน

ขบวนการและรูปแบบคอร์รัปชันที่กระทำโดยวิศวกรผู้ออกแบบและผู้ควบคุมงาน

1. ขั้นริเริ่มโครงการ

วิศวกรในระบบผู้ออกแบบและผู้ควบคุมงาน มีบทบาทเกี่ยวข้องกับข้อ

2. ขั้นตอนการออกแบบ

ปัญหาใหญ่คือ การออกแบบที่ไม่ละเอียดให้สมบูรณ์พอและครบถ้วน ทั้งโดยที่ไม่มีความสามารถเพียงพอหรือตั้งใจให้แบบไม่รัดกุม เพื่อแสวงหาประโยชน์ในขั้นการตัดสินใจในการประมูล และขั้นก่อสร้าง ตัวอย่างเช่น

- ออกแบบให้มีขนาด เกินความจำเป็นในราคากลาง สูง แต่เมื่อพวกตนได้งานก็จะยินยอมให้ลดเนื้องานลงได้
- รายละเอียดไม่เพียงพอ ให้มีการเสนอแบบโดยผู้รับเหมา ในขณะที่ก่อสร้างได้ทำไม่ได้ไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้ สามารถลดคุณภาพแลกเปลี่ยนกับค่าตอบแทนพิเศษได้
- กำหนด ข้อกำหนด ราชการก่อสร้าง และ Specification จำเพาะ เจาะจง ให้ผู้ผลิตหรือผู้แทนจำหน่ายรายใด รายหนึ่งได้เพียงรายเดียว
- กำหนด ข้อกำหนด รายการก่อสร้าง และ Specification ไว้กว้างขวางเกินไป ทำให้ได้ของหรืองานที่คุณภาพด้วย
- กำหนดชื่อ ผู้ผลิต Vendor List ไว้ 3 ชื่อ แต่ละชื่อต้องมีจ่ายค่าตอบแทน 5-10%
- กำหนดให้มีการเทียบเท่าได้ โดยไม่กำหนดเป็น Performarce Spec. ทำให้การอนุมัติขึ้นอยู่กับผู้ออกแบบ และเรียกค่าตอบแทนได้สูง

3. ขั้นตอนการคัดเลือกผู้รับเหมา

วิศวกรผู้ออกแบบ อาจได้รับอำนาจให้เป็นกรรมการ หรือผู้ร่วมในขบวนการคัดเลือก ผู้รับเหมา ที่เป็นผู้รับเหมา หรือผู้ขายวัสดุ อุปกรณ์ ทางด้านงานวิศวกรรม เช่น งานเสาเข็ม งานพื้นสำเร็จรูป งานระบบอุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องกล Lift และระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น วิศวกรผู้ออกแบบบางคนอาจใช้อำนาจเพื่อหาผลประโยชน์ดังนี้

- ตัดสิน ลำเอียงให้ บริษัทที่ได้วาง Spec. ไว้ ได้งาน โดยอ้างคุณสมบัติทางวิศวกรรมที่เหนือกว่า แม้จะมีราคาสูงกว่าผู้เสนอรายอื่นๆ
- ให้ข้อมูล แบบและรายการและราคาให้กับผู้รับเหมา ที่มีประโยชน์ร่วมกัน ให้ได้รับข้อมูลก่อนคนทั่วไปมาก

4. ขั้นตอนการดำเนินงานก่อสร้าง

วิศวกรผู้ออกแบบ ใช้อำนาจในฐานะผู้ออกแบบที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อสร้างหาประโยชน์เข้าตนเอง เช่น

- อนุมัติ วัสดุเทียบเท่า โดยมีค่าตอบแทน
- อนุมัติ การก่อสร้างที่มีปัญหาสำคัญให้ผ่านได้ โดยมีค่าตอบแทน
- สั่งการ ยกเลิกคำสั่งของผู้ควบคุมงานในการ Reject หรือไม่รับ/ผลงาน คุณภาพ แรงงานผู้รับเหมา โดยมีค่าตอบแทน
- อนุมัติ งานที่ผู้รับเหมาขอเบิกเพิ่ม โดยอ้างว่าในแบบเดิมไม่ได้กำหนดไว้

ผู้ควบคุมงานปล่อยให้ผู้รับเหมาทำงานผิดหรือต่ำกว่ามาตรฐานตามแบบและสัญญา ใช้ อำนาจที่กำหนดไว้ในสัญญาแสวงหาผลประโยชน์ดังเช่น

- บีบบังคับให้ผู้รับเหมาจ่ายค่าทำงานล่วงเวลา (O.T) ให้ตน 5,000 – 20,000 บาท/เดือน
- ช่วยทำหรือรับรองผลการทดสอบ หรือผลการทำงานของผู้รับเหมาที่เป็นเท็จ
- ตนเองหรือสามีหรือภรรยาหรือญาติรับจ้างผู้รับเหมา ทำงานพิเศษ
- รับงาน ผู้รับเหมา หรือบีบให้ผู้รับเหมาว่าจ้างบริษัทของตนหรือพรรคพวกตน ให้เป็นพนักงานเป็น Sub-Contractor หรือให้ซื้อวัสดุ อุปกรณ์ก่อสร้าง จากห้างร้านของตน
- ทำเอกสาร หรือรับรองเอกสารการเขียนงานงวด ที่มีมูลค่าเกินจริง
- เรียกค่าอนุมัติเงินงวด 2-3% ของเงินที่เบิก
- ให้ผู้รับเหมา เลี้ยงดู ฉลอง การเขียนงานงวด เกิน 5,000-10,000 บาท/คน ต่อครั้ง
- ทำเสนอเหตุผลสนับสนุนให้ผู้รับเหมา ต่อเวลาสัญญาไว้ได้รับค่าตอบแทน 5-10% ของค่าปรับ
- ผู้ควบคุมงาน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ราชการ เรียกรับเงินดังนี้

- กรม ย.	3% - 3.5%
- กรม ข.	15%
- สนง. ร.	10%
- กรม ท.	1.5% (ก่อนเซ็นสัญญา)
- นายก. เทศบาลต่างจังหวัด	10-15%
- ผู้ควบคุมงานรายบุคคล	5,000-40,000 บาท/เดือน

การเผยแพร่ สร้างค่านิยม

ประเด็น	ลักษณะปัญหา	แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
1. การประกาศให้เสนองาน ในโครงการของหน่วยงาน ราชการไม่ทั่วถึง รวมทั้ง สถานที่ติดประกาศไม่ เป็นที่เด่นชัด	1. เกิดความไม่ยุติธรรมต่อ ผู้ที่ไม่ทราบข่าว	1. การประกาศให้เสนองานจะ ต้องโปร่งใสและประชาชน ทั่วไปรับทราบได้ทั่วถึงส่วน สถานที่ติดประกาศให้ติดในที่ สาธารณะมองเห็นได้เด่นชัด เช่น หน้าอำเภอ หน้า อบต. เป็นต้น	
2. ประชาชนไม่ทราบ รายละเอียดขั้นตอน การดำเนินการออกแบบ ก่อสร้างของหน่วยงาน ราชการ	2. เกิดความไม่โปร่งใส - ประชาชนไม่สามารถ ตรวจสอบได้	2. จัดทำรายละเอียดขั้นตอน การดำเนินการของโครงการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี Chart ที่สามารถเข้าใจได้ง่าย เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชน เข้าใจและสามารถตรวจสอบ ได้	
3. สังคมไทยมีค่านิยมใน ทางที่ผิด	3 เห็นเงินเป็นพระเจ้าทำให้ เกิดการคอร์รัปชัน	3 ปลุกฝังค่านิยมในทางที่ถูก	
4. ความปลอดภัยของ ผู้เปิดเผยข้อมูล การคอร์รัปชัน	4. เกิดการลอบทำร้าย ผู้เปิดเผยข้อมูล	4. ในกรณีนี้ที่แจ้งมายังสมาคม วิชาชีพสมาคมจะต้องเก็บ เป็นความลับไม่เปิดเผยชื่อ ผู้แจ้งข้อมูล	

ขบวนการและรูปแบบคอร์รัปชัน

ประเด็น	ลักษณะปัญหา	แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
1. ผู้บริหารของหน่วยงานราชการไม่มีพื้นฐานในการจัดทำ TOR ของโครงการ	- TOR มีความไม่ชัดเจนทำให้เกิดช่องโหว่ให้มีการคอร์รัปชันหรือการ LOCK SPEC	- จัดการอบรมให้ความรู้แก่หน่วยงานราชการ เกี่ยวกับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างว่าด้วยการพัสดุลำดับแรก - ผลักดันให้มีผู้เชี่ยวชาญจากสมาคมวิชาชีพ ซึ่งได้รับอำนาจจากรัฐบาลมาทำการตรวจสอบ TOR ในโครงการของหน่วยงานราชการก่อนทำการประกาศคัดเลือก	
2. หน่วยงานราชการ ให้สำนักงานสถาปนิกเอกชน ช่วยจัดทำงบประมาณการก่อสร้างของโครงการ เพื่อนำเสนอขออนุมัติงบประมาณ	- เกิดข้อผูกพันระหว่างหน่วยงานกับสำนักงานเอกชนที่จัดทำรายละเอียดให้เมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณ สำนักงานเอกชนดังกล่าว มักจะได้อำนาจ ทำให้สำนักงานเอกชนขนาดเล็กอื่นๆ ไม่มีโอกาสได้อำนาจ - ระยะเวลาในการจัดทำเสนองานมีน้อยเนื่องจากหน่วยงานราชการมีข้อผูกพันกับสำนักงานสถาปนิกที่ผลักดันโครงการตั้งแต่เริ่มแรกอยู่ก่อนแล้ว - สำนักงานเอกชนอื่นๆ ที่ร่วมคัดเลือกแบบ เสียค่าใช้จ่ายในการเสนองาน	- ควรมอบสิทธิในพฤติกรรมดังกล่าวและจัดตั้งให้มีหน่วยงานตรวจสอบและติดตามผล - ให้หน่วยงานราชการมีงบในการจ้างเอกชนจัดทำรายละเอียดโครงการงบประมาณและ TOR ในขั้นตอนแรกจากนั้นจึงทำการประกาศให้มีการคัดเลือกแบบ	
3. หน่วยงานราชการว่าจ้างสถาปนิกในหน่วยงานทำการออกแบบโครงการของหน่วยงานเอง	- หากโครงการดังกล่าวเกิดความเสียหายหน่วยราชการนั้นจะมีปัญหาเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบ	- จะต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าสถาปนิกที่รับราชการมีหน้าที่และขอบข่ายรับผิดชอบอะไรบ้าง	
4. ค่าบริการวิชาชีพในงาน ราชการต่ำ	- สำนักงานสถาปนิกที่รับผิดชอบโครงการของราชการจะมีโอกาสขาดทุน	- ผลักดันให้มีการเพิ่มอัตราค่าบริการวิชาชีพงานราชการให้สูงขึ้นตามความเหมาะสม	

การปรับปรุงระเบียบขั้นตอนของรัฐให้เป็นมาตรฐานสากล ขบวนการและรูปแบบ คอร์รัปชันที่กระทำโดยเจ้าของงานและที่ปรึกษา

- ประเภทของระเบียบ ได้มีการกล่าวถึงระเบียบที่ใช้ยังมีหลายแบบอันได้แก่
 1. เงินงบประมาณ ใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ปี 2535
 - เงินที่ใช้แนวปฏิบัติและเงื่อนไขกำหนดโดยผู้ให้กู้ และใช้ระเบียบสำนักนายกฯ ผสมด้วย
 - งานจ้างมาในส่วนราชการส่วนท้องถิ่น ใช้ระเบียบของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีเนื้อหาต่างจากระเบียบสำนักนายกกว่าด้วยการพัสดุไม่มาก
 - ระเบียบสำนักนายกกว่าด้วยการพัสดุไม่คลุมถึงการจ้างโดยรัฐวิสาหกิจ ซึ่งใช้ระเบียบของตนเอง ซึ่งเนื้อหาเป็นไปในทางเดียวกับระเบียบสำนักนายก
 - โครงการแบบให้เปล่า ไม่มีระเบียบกำหนด ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของแหล่งเงิน ถ้าไม่มีกำหนดให้ใช้ระเบียบสำนักนายกโดยอนุโลม มีผู้ให้ข้อสังเกตที่ระเบียบของ กฟผ.ดี ทำให้ไม่มีทุจริตคอร์รัปชัน
 2. แนวทางการใช้ระเบียบที่เหมาะสมคือ
 - เป็นไปโดยเปิดเผยมีการเปิดเผยชัดเจนมีการโฆษณาให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย
 - มีความโปร่งใส การกระทำทุกขั้นตอนมีการชี้แจง เช่น การกำหนด Criteria คัดเลือกที่ปรึกษาก็แจ้งให้ชัดเจนกับทุกฝ่าย
 - เป็นธรรม ผู้ได้รับความเสียหาย ต้องร้องเรียนได้ องค์กรที่รับเรื่องร้องเรียนต้องมีอำนาจเด็ดขาดรวดเร็ว ต่างประเทศเขาชี้ขาดเรื่องร้องเรียนใช้เวลาแค่ 2-4 เดือน
 3. มีการพูดถึงอัตราค่าตอบแทนที่ปรึกษา ที่ใช้ตัวคูณ (Multiplier) 2.145 นั้นใช้มานานร่วม 20 ปีแล้วเป็นอัตราที่ต่ำมาก ได้มีการเสนอให้ปรับค่า billing rate ของที่ปรึกษา ที่ประชุมขอให้แจ้งเรื่องขอปรับ Multiplier เสนอหลักฐานพิสูจน์ส่งให้ภาครัฐพิจารณา ส่วนค่าออกแบบที่คิดในอัตราร้อยละของค่าก่อสร้าง บางครั้งสถาปนิกก็ไม่สามารถแยก Breakdown เป็นค่า Manmonth ได้ จึงต้องคิดค่าจ้างแบบเหมา ผู้แทนจากหน่วยราชการเห็นว่าควรมีการตั้งคณะกรรมการหรือกันในเรื่องนี้อย่างจริงจังอีกครั้ง
 4. กระบวนการขั้นตอนในการคัดเลือกที่ปรึกษา (ที่อาจเกิดความไม่โปร่งใสได้)
 - การแต่งตั้งคณะกรรมการ
 - การออก TOR และคุณสมบัติที่ปรึกษา
 - การทำ P-Q

- การเชิญให้ยื่นข้อเสนอ
- การกำหนดเกณฑ์คัดเลือก
- การพิจารณาคัดเลือก
- การเจรจาต่อรอง
- สัญญา

5. การคัดเลือกวิศวกรที่ปรึกษา (สถาปนิก/ วิศวกร)

กระบวนการ/ขั้นตอน	ปัญหา	แนวทางแก้ไข
1. แต่งตั้งกรรมการคัดเลือก	1.1 ตั้งเฉพาะพรรคพวก	1.1 ควรประกอบด้วยผู้แทนภายในและภายนอกในสัดส่วนที่เหมาะสม 1.2 ควรมีผู้รู้เรื่องหลายด้านครอบคลุมการคัดเลือก
2. TOR และคุณสมบัติที่ปรึกษา	2.1 กำหนดเฉพาะเจาะจงเกินไป 2.2 หลวมเกินไป	2.1 กำหนดให้เหมาะสมให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และได้ผู้มีความสามารถ
3. การทำ P-Q	3.1 ผลักดันบริษัทพรรคพวก	3.1 ข้อมูลบริษัท Qualify จากกระทรวงการคลัง 3.2 ให้ผู้แทนสมาคมฯ เข้าร่วมในการพิจารณาคุณสมบัติในฐานะข้อมูล
4 กำหนดเกณฑ์การคัดเลือก	4.1 ไม่บอกเกณฑ์ให้รู้ 4.2 ไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล 4.3 ไม่ได้จัดทำในเวลาอันควร	4.1 กำหนดให้ชัดในหนังสือเชิญ 4.2 ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล 4.3 ตั้งในเวลาอันควรให้เกิดความเป็นธรรม 4.4 ควรกำหนดให้มี Presentation ด้วย
5. การเชิญให้ยื่นข้อเสนอ	5.1 ไม่เปิดเผยข้อมูลทั่วกัน 5.2 เวลาสั้นเกินไป	5.1 ให้ข้อมูลมากที่สุดและทั่วถึง 5.2 ให้เวลาเพียงพอ ตามมาตรฐานสากล
6 การพิจารณาคัดเลือก	ไม่ได้วิเคราะห์ วิจารณ์ ระดมความคิด อย่างมีเหตุมีผล ไหวติงข้อเสีย	วิเคราะห์ วิจารณ์ พิจารณาอย่างมีเหตุมีผล บันทึกความเห็น ประกาศเปิดเผยผลพร้อมเหตุผลอธิบาย ชี้แจงได้
7. เจรจาต่อรอง	7.1 กตราคา/ โกงราคา	7.1 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานโดยคณะกรรมการร่วม
8. สัญญา	8.1 งานล่าช้า 8.2 รับเงินตามผลงานผู้รับเหมาก่อสร้าง	8.1 ควรใช้มาตรการลงโทษทางอื่นตามมาตรฐานสากล 8.2 ตามมาตรฐานสากล

6. กระบวนการและขั้นตอนในโครงการก่อสร้าง

- ชั้นเสนอรื้อเริ่มโครงการ
- ชั้นการออกแบบ
- ชั้นการจัดซื้อจัดจ้างประมูล
- ชั้นดำเนินการก่อสร้าง
- ชั้นตรวจรับงาน

7. ปัญหาตามขั้นตอนของโครงการ

7.1 ชั้นเสนอรื้อเริ่มโครงการ

7.1.1 ปัญหา

- สร้างโครงการขึ้นเพื่อประโยชน์ตนเองและพรรคพวกโดยไม่คุ้มค่า
- ลัดคิวนำโครงการที่ต้องการขึ้นก่อน
- ขยายโครงการใหญ่เกินความจำเป็นเพื่องบก่อสร้าง
- ไม่ดำเนินการตามขั้นตอน เช่น ศึกษาความเหมาะสม

7.1.2 แนวทางแก้ไข

- ให้มีระเบียบรื้อเริ่มโครงการเป็นขั้นเป็นตอน
- มีหน่วยงานกลางพิจารณาอย่างเข้มงวดรัดกุม
- จัดวางหลักเกณฑ์เพื่อตรวจสอบและจัดลำดับ

7.2 ชั้นออกแบบ

7.2.1 ปัญหา

- ออกแบบเกินขนาด โกงราคาให้สูง
- ไม่มีรายละเอียดเพียงพอ แก้ไขภายหลัง
- กำหนด spec. ระบุเฉพาะ
- กำหนด spec. หลวมเกินไป
- กำหนดคุณสมบัติงาน Turnkey เอื้ออำนวยบางราย

7.2.2 แนวทางแก้ไข

- ควรจ้างสถาปนิก วิศวกร ที่เชื่อถือได้
- ตรวจสอบผลงานอย่างจริงจัง
- พบผิดทุจริต ลงโทษ Black List ยึดใบอนุญาต

7.3 ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างประมูล

7.3.1 ปัญหา

- กำหนดคุณสมบัติเข้มเกินความจำเป็นเพื่อกีดกัน
- ใ้บางรายรู้ข้อมูลล่วงหน้า พร้อมกำหนดเวลาจำกัด
- กำหนด spec. เครื่องมืออุปกรณ์หายาก ให้เวลาไม่พอ
- บอกราคาคุณสมบัติบางประการไม่ชัดเจนให้สามารถดัดสิทธิ์รายอื่น
- การเปิด 2 ของ ใช้ข้อเสนอทางเทคนิคดัดสิทธิ์

7.3.2 แนวทางแก้ไข

- ดำเนินการให้ความโปร่งใส
 - ประกาศให้รู้เท่ากันไม่ใช่เฉพาะราย
 - ประกาศหลักเกณฑ์ให้ทราบล่วงหน้า ให้โอกาสแสดงความคิดเห็นและให้ได้รับการพิจารณาอย่างมีเหตุมีผลและเป็นธรรม
 - ประกาศรายชื่อผู้ที่ผ่านพร้อมเหตุผลการพิจารณา
- เปิดโอกาสให้สามารถร้องเรียนขอความเป็นธรรมโดยวิธีการที่ไม่ทำให้ถูกกลั่นแกล้งภายหลัง

7.4 ขั้นตอนการก่อสร้าง

7.4.1 ปัญหา

- ผู้มีอำนาจ
 - สั่งเพิ่ม/ ลดงาน ขยายเวลาก่อสร้างเพื่อช่วยผู้รับเหมา
 - สั่งผู้ควบคุมงานลดคุณภาพวัสดุ
- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
 - ร่วมมือกับผู้รับเหมาให้ลดคุณภาพงาน
 - เป็น Sub-contractor ของผู้รับเหมา

- คุมงานแบบหย่อนคุณภาพ
- ร่วมมือกับผู้รับเหมาเพิ่มปริมาณงานให้มากกว่าสัญญา
- ทำงานลัดขั้นตอน เช่น ทำโดยไม่มี Shop Drawings ที่ได้รับอนุมัติแล้ว
- วัสดุที่ใช้ไม่ได้มาตรฐาน / ผิด Spec.
- รับสินบนจากผู้รับเหมา
- วิศวกรที่ปรึกษา/ ผู้ควบคุมงาน
 - ทำงานไม่เป็นไปตามสัญญา (ลดหย่อนจากแบบ / Spec.)
 - เป็น Sub-contractor ของผู้รับเหมา
 - ช่วยทำผลการทดสอบ/ ผลการทำงานเป็นเท็จ
 - รับจ้างผู้รับเหมาทำงาน
 - อนุมัติงานลัดขั้นตอน
 - ลดหย่อนคุณภาพในการคุมงาน
 - รับสินบน

7.5 ขั้นตอนการตรวจรับงาน

7.5.1 ปัญหา

- ผู้มีอำนาจ
 - สั่งให้ตรวจรับงานแบบลัดขั้นตอน/ เชื้อผู้รับเหมา
- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
 - รับงานแบบลัดขั้นตอน
 - ทำเอกสารเท็จเบิกเงินเกินความจริง
 - ให้ผู้คุมงานตรวจงานอย่างรวดเร็ว/ ไม่ทั่วถึง
 - รับวัสดุที่ผิด Spec. มาใช้งาน
 - เรียกค่าอนุมัติงดการเบิกเงินจากผู้รับเหมาเป็นเปอร์เซ็นต์ประมาณ 2-3% ของเงินที่เบิก
- วิศวกรที่ปรึกษา/ ผู้ควบคุมงาน
 - ทำเอกสารเบิกเงินเท็จ ปริมาณงานน้อยกว่าที่แท้จริง
 - ไม่ไปตรวจสอบผลงานในสนามว่าทำตามสัญญาหรือไม่
 - รับเงินจากผู้รับเหมา

- ปัญหาในวงการวิศวกรที่ปรึกษา (ตัวอย่าง)
 - บริษัทของผู้มีอำนาจหรือพรรคพวกผู้มีอำนาจ
 - ผู้มีอำนาจจัดงานให้พรรคพวกไว้ล่วงหน้า
 - วิศวกรที่ปรึกษาวิ่งเต้น Lobby ชื้องาน
 - ผู้มีอำนาจและผู้รับเหมาเลือกที่ปรึกษา
 - ที่ปรึกษาร่วมมือกับผู้มีอำนาจและผู้รับเหมาให้ได้งาน
 - ออกแบบเกินความเป็นจริง/ แก้ไขภายหลัง
 - การออก Specification เชื้อประโยชน์ให้บางราย
 - เรียก/ รับสินบนผู้รับเหมาในระหว่างการควบคุมงานก่อสร้าง
 - ถูกบังคับให้ยอหย่อนกว่ามาตรฐานที่ควรจะเป็น
 - วิศวกรที่ปรึกษาทำความอันเป็นเท็จ (ปลอมผลงาน, เซ็นแบบแทน, รายงานเท็จ ฯลฯ)
 - เป็นวิศวกรที่ปรึกษาเป็นนายหน้างานให้ผู้อื่นทำ
- การแก้ไขปัญหาในส่วนของวิศวกรที่ปรึกษา
 - การควบคุมคัดเลือกผู้เข้า Quality เป็นบริษัทวิศวกรที่ปรึกษา
 1. ขอให้หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ฐานข้อมูลจากกระทรวงการคลัง
 2. ทำให้สมาคมฯ มีส่วนร่วมกับกระทรวงการคลังในการพิจารณาคุณสมบัติของบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาเสนอจดทะเบียนหรือ Update ประจำปีเพื่อตรวจสอบให้ได้
 - การลงโทษผู้กระทำผิดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับปัญหาคอร์รัปชัน
 1. ให้สมาคมฯ เป็นศูนย์กลางดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่องร่วมกับสภาวิศวกรในการใช้กฎหมายวิศวกรรมดำเนินการผู้กระทำผิดอย่างจริงจังและรวดเร็ว
- ประเด็นเรื่องการอนุญาตให้ส่วนราชการมาแข่งขันกับเอกชน
 - ไม่ควรให้ส่วนราชการเช่นศูนย์บริการวิชาการมาเสนองานออกแบบควบคุมงานแข่งกับบริษัทที่ปรึกษา ทำให้เกิดปัญหา บุคลากรไม่เพียงพอผลงานไม่สมบูรณ์

- ส่วนราชการควรทำหน้าที่ ตรวจสอบและกำกับดูแลที่ปรึกษาอย่างเดียว
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มหาวิทยาลัยมีสิทธิพิเศษ ให้บริการทางวิชาการได้ ข้อโต้แย้งคือ งานออกแบบควบคุมงานเป็นงานด้านวิชาการ หรือวิชาชีพ
- ให้มีการพิจารณาบทบาทของนิติบุคคลที่ให้บริการที่ปรึกษา ตามพรบ. สภาวิศวกร นิติบุคคลที่ทำงานวิชาชีพควบคุม ต้องรวมถึงหน่วยงานของรัฐด้วย ต้องได้รับใบอนุญาตและผู้ถือหุ้นหรือผู้มีอำนาจลงนามต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

อัตราเรียกเก็บเงินพิเศษ ในขบวนการคอร์รัปชันในวงการก่อสร้างไทย

จุดประสงค์ของบทความนี้ เพื่อนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสอบถาม และการได้รับการบอกเล่าถึงอัตราที่ถูกเรียกเก็บหรืออัตราที่ต้องเสนอให้ในขบวนการคอร์รัปชันในวงการก่อสร้างไทย เป็นการแสดงตัวอย่างให้เห็นชัดเจนในการวิเคราะห์ขบวนการ และขั้นตอนทุจริตต่างๆ ในโครงการก่อสร้างทั้งของรัฐและในเอกชน ผู้เสนอบทความนี้ ต้องการให้ผู้เข้าร่วมสัมมนา เรื่อง "การแก้ไขปัญหาคอรัปชันในวงการก่อสร้างไทย" อันประกอบด้วยบุคคลในวงการก่อสร้างไทย ได้มีโอกาสมาชุมนุมในเรื่องเดียวกันมากที่สุด ในประวัติการณ์ ประกอบด้วยผู้รับเหมา เจ้าของโครงการ สถาปนิก วิศวกร ผู้ควบคุมงาน ที่ปรึกษาโครงการ ท่านเหล่านี้จะได้สามารถให้ความเห็น และเพิ่มเติมให้ครบถ้วนมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ก็เปิดเผยอัตรานี้ มิได้เป็นการประกาศว่าบุคคลที่มีสิทธิในการเรียกเก็บเงินเหล่านั้น ทุกประเภทอาชีพ ทุกตำแหน่ง จะกระทำการทุจริตคอร์รัปชันหมดทุกรายไปไม่ โดยข้อเท็จจริงแล้วงานก่อสร้างของภาคเอกชนและหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ ที่ดียังมีไม่น้อย ที่ได้มีบริการจัดการที่ดี มีผู้นำที่ดี จัดให้มีระบบการบริหารจัดการงานก่อสร้าง ตามระบบสากลที่เป็นวิชาชีพทางวิศวกรรมแขนงหนึ่ง (Construction Management – CM) จนสามารถควบคุมดูแลการแสวงหาผลประโยชน์ หรือการป้องกันการหยิบบั้นผลประโยชน์ ให้กับงานโครงการของตนเองอย่างได้ผล เป็นผลให้โครงการเอกชน ที่แม้จะมีค่าใช้จ่ายว่าจ้างที่ปรึกษาบริหารโครงการ สูงกว่า อัตราว่าจ้างของราชการแต่ก็สามารถประหยัดและลดค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโครงการขององค์กรตนเองได้ไม่น้อยกว่า ด้วยการจัดการประมุลอย่างโปร่งใส และให้มีการแข่งขันในระหว่างผู้เข้าเสนอราคา อย่างยุติธรรม

ผลการสำรวจอัตรา คอร์รัปชัน ในวงการก่อสร้างไทยเบื้องต้น

ตั้งงบประมาณให้สูงเกินราคาเป็นจริง 30-50%	หัวหน้าหน่วยงาน	15%
เหมารวมให้ผู้ใหญ่เพื่อได้งาน	ผู้ใหญ่ / หัวหน้าหน่วย / อธิการบดี / รัฐมนตรี	7%-30%
รับเช็คเบิกเงินงวด	เจ้าหน้าที่การเงิน	20,000 บาท ถึง 5%
ให้ราคากลาง + รายละเอียด BOQ	ฝ่ายคิดราคา	40,000บาท- 0.1%ของราคา
ส่งข่าวสาร รูปแบบและรายการ	ผู้เขียนแบบ	40,000 บาท / เดือน

รายได้รายเดือนพิเศษผู้ควบคุมงาน	ผู้ควบคุมงาน	5,000-40,000 บาท / เดือน	
บังคับให้ผู้รับเหมาทำงาน OT	ผู้ควบคุมงาน	5,000-20,000 บาท / เดือน	
วางSpecวัสดุก่อสร้างให้ต้องซื้อรายที่กำหนด	ผู้ออกแบบ	3%-5%	500-1,000

เก็บชอน ประกาศประมูล ให้รู้แต่พวก	เจ้าหน้าที่พัสดุ	5%
สรุปเปรียบเทียบคุณสมบัติให้ได้ที่ 1	เลขานุการ คณะกรรมการ	2%
Vote สนับสนุนให้ได้ที่ 1	กรรมการคัดเลือก	5-10%
ตรวจรับงานทุกงวด	- กรรมการ - ผู้ควบคุมงาน	ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าเลี้ยงดู ดูปุเสื้อ เลี้ยงฉลองดูเสื้อ 1คืน 5,000-10,000 บาท / คน
อนุมัติเทียบเท่าวัสดุ, อนุมัติงานที่ทำผิดแบบ (เล็กน้อย)	ผู้ควบคุมงาน กรรมการ	20,000-40,000 บาท / เดือน
ละเลยไม่เข้มงวด ช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานตามสัญญา	ผู้ควบคุมงาน ประธานกรรมการ ผอ.	<ul style="list-style-type: none"> • จ้างงานพิเศษนอกเวลา • จ้างสามีหรือภรรยาของกรรมการให้ทำงานพิเศษของผู้รับเหมา • ให้สัญญางานอื่นๆทำ • สัญญาว่าจ้างให้ทำงานในตำแหน่งใหญ่ของบริษัทยักษ์ใหญ่ หลังลาออกจากราชการ
เสนอต่อเวลาสัญญาก่อสร้างไม่ต้องเสียค่าปรับ	ผู้ควบคุมงาน กรรมการ	10% ของค่าปรับ
ขอใบอนุญาตก่อสร้างให้ได้เร็วภายใน 60 วัน,	กทม.	1-2 ล้านบาท (อาคาร 1,000 ล้านบาท)

การแจ้งข่าวคอร์รัปชันทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สมาคมวิชาชีพเกี่ยวกับงานก่อสร้าง

วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ : www.eit.or.th/webboard

สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ : www.asa.or.th/webboard

สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย : www.tca.or.th

หน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปราบปรามคอร์รัปชันในวงราชการ

ป.ป.ช. ยังไม่มี web site

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ยังไม่มี web site

สำนักนายกรัฐมนตรี <http://www.thaigov.go.th>

สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค <http://www.thaigov.go.th/ocpb.htm>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา <http://www.krisdika.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ <http://www.oic.thaigov.go.th>